

Sprawozdanie z działalności
Komitetu Standardów Rachunkowości
w 2019 roku¹

1. Podstawa działania Komitetu Standardów Rachunkowości i jego zadania

1.1. Komitet Standardów Rachunkowości, zwany dalej Komitetem, został powołany w celu wyjaśnienia zagadnień skomplikowanych, powodujących w praktyce najwięcej wątpliwości i kontrowersji w zakresie rachunkowości. Wyjaśnienia są zawarte w opracowywanych i wydawanych standardach oraz stanowiskach. Tematyka, którą zajmuje się Komitet jest coraz trudniejsza, co powoduje, że proces opracowywania standardów i stanowisk jest długotrwały, a przedstawione rozwiązania zawarte w tych dokumentach stanowią często kompromis osiągnięty w rezultacie wszechstronnej dyskusji zarówno członków Komitetu, jak też innych specjalistów z dziedziny rachunkowości.

Dotychczas Komitet wydał 13 standardów oraz 9 stanowisk. Standardy i stanowiska przed ich uchwaleniem poddawane są publicznej dyskusji i recenzjom.

1.2. Komitet działa na podstawie:

- art. 10 ust. 3 w pow. z art. 81 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie zakresu działania i sposobu organizacji Komitetu Standardów Rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 2030),
- wewnętrznego regulaminu działania Komitetu (uchwała Komitetu Standardów Rachunkowości Nr 1/2019 z dnia 22 stycznia 2019 r.²).

1.3. Do zakresu działania Komitetu należy:

- wydawanie krajowych standardów rachunkowości oraz ich przegląd i aktualizacja,
- wydawanie stanowisk w problematycznych kwestiach z zakresu rachunkowości,
- opiniowanie projektów aktów prawnych w zakresie rachunkowości,
- analiza i opiniowanie projektów Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz projektów ich zmian,
- współpraca z międzynarodowymi organizacjami do spraw standaryzacji rachunkowości,
- podejmowanie innych działań mających na celu harmonizację i standaryzację zasad rachunkowości, w tym udział lub patronat nad, służącym tym celom, konferencjami naukowymi i zawodowymi.

2. Skład Komitetu Standardów Rachunkowości w 2019 roku

Komitet X kadencji został powołany *Decyzją Nr 10/DR Ministra Finansów z dnia 26 listopada 2018 r. w sprawie powołania członków Komitetu Standardów Rachunkowości i sekretarza oraz określenia*

¹ W sprawozdaniu zawarto informacje wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

² Regulamin działania Komitetu został ogłoszony w Dz. Urz. MF z dnia 14 lutego 2019 r. poz. 17.

wysokości przysługującego im wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komitetu oraz Decyzją Nr 3 Ministra Finansów z dnia 26 lipca 2019 r. zmieniającą decyzję w sprawie powołania członków Komitetu Standardów Rachunkowości i sekretarza oraz określenia wysokości przysługującego im wynagrodzenia za udział w posiedzeniu Komitetu i działał w składzie: Joanna Dadacz – Przewodnicząca (do 28 czerwca 2019 r.), Justyna Adamczyk – Przewodnicząca (od 25 lipca 2019 r. do 30 stycznia 2020 r.), Agnieszka Stachniak – Zastępca Przewodniczącej, dr Teresa Cebrowska, Katarzyna Dębska, dr Zdzisław Fedak, prof. dr hab. Jerzy Gierusz, dr hab. Radosław Ignatowski, Małgorzata Kosiorek, Elżbieta Kowalska, Krzysztof Kruszewski, Barbara Misterska-Dragan, dr Ernest Podgórski, Teresa Schubert, Anna Sirocka, Izabela Sykulska, prof. dr hab. Gertruda Świdorska, Bogusława Toma, dr Katarzyna Trzpięła oraz sekretarz Aneta Gołdyń.

Członkowie Komitetu to specjaliści z dziedziny rachunkowości, reprezentujący instytucje biorące udział w procesie stanowienia regulacji w zakresie rachunkowości (Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rozwoju, Narodowy Bank Polski, Komisję Nadzoru Finansowego) oraz największe organizacje zawodowe rachunkowości (Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – SKwP oraz Polską Izbę Biegłych Rewidentów – PIBR).

3. Prace Komitetu w 2019 roku

W 2019 roku odbyło się trzynaście posiedzeń Komitetu oraz spotkania grup roboczych, poprzedzające posiedzenia Komitetu.

W 2019 r. Komitet wydał Krajowy Standard Rachunkowości Nr 13 w sprawie kosztu wytworzenia jako podstawy wyceny produktów oraz Stanowisko Komitetu w sprawie rozrachunków z kontrahentami.

3.1. Krajowe Standardy Rachunkowości

Zgodnie z postanowieniami ustawy o rachunkowości, jednostki zobowiązane do jej przestrzegania, mogą stosować krajowe standardy rachunkowości w sprawach nieuregulowanych w tej ustawie i wydanych na jej podstawie rozporządzeniach. Krajowe Standardy Rachunkowości, zwane dalej „KSR” lub „Standardami”, oraz stanowiska Komitetu, zwane dalej „Stanowiskami”, określają zasady rachunkowości dot. skomplikowanych lub nowych sytuacji i zdarzeń gospodarczych, których ujęcie w księgach rachunkowych i prezentacja w sprawozdaniach finansowych powoduje praktyczne trudności. Standardy oraz Stanowiska zawierają dodatkowe wyjaśnienia w zakresie przepisów ustawy oraz liczne przykłady, dzięki czemu stanowią praktyczną pomoc dla księgowych i biegłych rewidentów w realizacji ich zadań.

3.1.1. KSR Nr 13 „Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów”

Autorką projektu Standardu jest prof. dr hab. Gertruda Świdorska.

Przedstawienie kolejnych wersji projektu odbyło się na posiedzeniach w dniu 19 lutego 2019 r. oraz 19 marca 2019 r.

Członkowie Komitetu w dniu 16 kwietnia 2019 r. podjęli uchwałę Nr 6/2019 w sprawie przyjęcia KSR Nr 13 „Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów”. Standard został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów (Dz. Urz. MF) z dnia 15 maja 2019 r. poz. 60.

3.1.2. Projekt KSR „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów”

Autorką projektu Standardu jest Agata Sajewicz. Prace nad projektem koordynowane są przez prof. dr hab. Jerzego Gierusza, prof. dr hab. Gertrudę Świdorską, Barbarę Misterską-Dragan, Teresę Schubert. Przedstawienie kolejnych wersji projektu odbyło się na posiedzeniach w dniu 22 stycznia 2019 r., 16 kwietnia 2019 r., 4 czerwca 2019 r., 9 lipca 2019 r., 10 września 2019 r. oraz 26 listopada 2019 r. Standard będzie przedmiotem dalszych prac Komitetu w 2020 r.

3.1.3. Projekt KSR „Wartości niematerialne i prawne”

Projekt Standardu jest opracowywany przez Zespół pracowników naukowych z Uniwersytetu Łódzkiego pod przewodnictwem prof. dr hab. Ewy Walińskiej w składzie: dr Agnieszka Wencel, dr Marcin Michalak, dr Przemysław Czajor, mgr Witold Bojanowski. Prace nad projektem koordynowane są przez Agnieszkę Stachniak, Annę Sirocką oraz prof. Jerzego Gierusza.

Przedstawienie kolejnych wersji projektu odbyło się na posiedzeniach w dniu 9 lipca 2019 r., 8 oraz 29 października 2019 r.

Standard będzie przedmiotem dalszych prac Komitetu w 2020 r.

3.1.4. Projekt KSR „Rachunkowość jednostek w procesie restrukturyzacji, przekształceń, likwidacji i upadłości”

Członkowie Komitetu podczas posiedzenia w dniu 15 maja 2019 r. podjęli uchwałę Nr 8/2019 w sprawie powierzenia opracowania projektu KSR „Rachunkowość jednostek w procesie restrukturyzacji, przekształceń, likwidacji i upadłości” Annie Sirockiej, natomiast w dniu 17 grudnia 2019 r. Członkowie Komitetu podjęli uchwałę Nr 11/2019 w sprawie zmiany terminu opracowania projektu KSR „Rachunkowość jednostek w procesie restrukturyzacji, przekształceń, likwidacji i upadłości”.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2020 r.

3.2. Stanowiska Komitetu

3.2.1. Stanowisko w sprawie rozrachunków z kontrahentami

Autorem projektu stanowiska jest dr Marta Gawart. Prace nad projektem stanowiska koordynowane były przez Krzysztofa Kruszewskiego.

Kolejne wersje projektu były przedstawiane na posiedzeniach w dniu 19 marca 2019 r., 16 kwietnia 2019 r., 15 maja 2019 r., 4 czerwca 2019 r.

Członkowie Komitetu w dniu 9 lipca 2019 r. podjęli uchwałę Nr 9/2019 w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie rozrachunków z kontrahentami. Stanowisko zostało opublikowane w Dz. Urz. MF z dnia 1 sierpnia 2019 r. poz. 83.

3.3. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami do spraw standaryzacji rachunkowości; analiza i opiniowanie projektów Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)

Członkowie Komitetu w 2019 r. na bieżąco analizowali dokumenty stanowiące element doskonalenia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz przekazywali do nich stanowiska i opinie w zakresie: analizy opracowanej przez EFRAG do dokumentu IASB Instrumenty finansowe z cechami instrumentów kapitałowych³ – projekt stanowiska opracował dr hab. Radosław Ignatowski; dokumentu IASB Reforma wskaźników referencyjnych⁴ – projekt stanowiska opracowała Izabela Sykulska; dokumentu IASB Umowy ubezpieczeniowe⁵ – projekt stanowiska przygotowała Izabela Sykulska; dokumentu IASB Odniesienia do Założeń Konceptyjnych⁶ – projekt stanowiska przygotował dr hab. Radosław Ignatowski; dokumentu IASB Podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań powstających z pojedynczej transakcji⁷ – projekt stanowiska przygotowała prof. dr hab. Gertruda Świdorska; dokumentu IASB nt. Ujawniania zasad (polityki) rachunkowości⁸ – projekt stanowiska przygotował dr Ernest Podgórski.

Reprezentanci Komitetu (Agnieszka Stachniak i dr hab. Radosław Ignatowski) uczestniczyli w konferencji zorganizowanej przez IASB z przedstawicielami krajowych komitetów standardów rachunkowości w Londynie w dniach 30 września - 1 października 2019 r.

3.4. Inne prace Komitetu

Podjęcie prac nad projektem zakresu dokumentu na temat inwestycji w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne

Temat został zgłoszony do Planu Pracy Komitetu X kadencji przez dr Katarzynę Trzpiołę, która podjęła się opracowania dokumentu w tym zakresie we współpracy z dr Teresą Cebrowską oraz Barbarą Misterską-Dragan.

Na posiedzeniach Komitetu w dniach 4 czerwca 2019 r., 10 września 2019 r., 8 października 2019 r., 12 listopada 2019 r. oraz 17 grudnia 2019 r. dyskutowano nad zagadnieniami ujętymi z ankiecie przygotowanej na potrzeby Komitetu. Jej celem było rozstrzygnięcie kluczowych zagadnień, które będą zawarte w projektowanym dokumencie.

Prace nad projektem będą kontynuowane w 2020 r.

Powołanie grup roboczych do wypracowania zmian w przepisach o rachunkowości

W ramach działań po ankiecie przeprowadzonej przez Departament Rachunkowości i Rewizji Finansowej Ministerstwa Finansów badającej aktualność i adekwatność polskich standardów rachunkowości oraz dalszych kierunków działań w tym zakresie, Członkowie Komitetu zostali zaangażowani w prace konsultacyjne zmierzające do wypracowania zmian w przepisach o rachunkowości. W tym celu zostały powołane grupy robocze, których celem będzie opracowanie koncepcji nowego załącznika do ustawy o rachunkowości dla spółdzielni mieszkaniowych,

³ Stanowisko zostało przesłane do EFRAG w dniu 7 czerwca 2019 r.

⁴ Stanowisko zostało zamieszczone na stronie IASB i przesłane do wiadomości EFRAG w dniu 17 czerwca 2019 r.

⁵ Stanowisko zostało zamieszczone na stronie IASB i przesłane do wiadomości EFRAG w dniu 1 października 2019 r.

⁶ Stanowisko zostało zamieszczone na stronie IASB i przesłane do wiadomości EFRAG w dniu 1 października 2019 r.

⁷ Stanowisko zostało zamieszczone na stronie IASB i przesłane do wiadomości EFRAG w dniu 14 listopada 2019 r.

⁸ Stanowisko zostało zamieszczone na stronie IASB i przesłane do wiadomości EFRAG w dniu 28 listopada 2019 r.

opracowanie koncepcji aktualizacji regulacji dotyczących instrumentów finansowych oraz wsparcie merytoryczne w zakresie zmian ustawy o rachunkowości w obszarze dostosowania prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz inwentaryzacji do postępu technologicznego.

Prace zespołów będą kontynuowane w 2020 r.

Propozycje zmian do ustawy o rachunkowości

Komitet – na prośbę Ministerstwa Finansów – wyrażał swoje opinie w zakresie ewentualnej potrzeby wprowadzenia corocznego obowiązku przeglądu sprawozdania finansowego, a także zgłoszenie propozycji wyodrębnienia katalogu jednostek zobowiązanych do przeprowadzania przeglądów sprawozdań finansowych; wprowadzenia możliwości stosowania modelu wartości przeszacowanej dla wybranych grup środków trwałych (grunty, nieruchomości) przez jednostki gospodarcze oraz organizacje pozarządowe na wzór MSR 16; ewentualnej potrzeby zmiany katalogu jednostek zobowiązanych do stosowania/mogących stosować MSR przy sporządzaniu skonsolidowanych lub jednostkowych sprawozdań finansowych.

Dokonanie przeglądu dokumentów wydanych przez Komitet

Komitet dokonał przeglądu wydanych Standardów oraz Stanowisk pod kątem konieczności aktualizacji tych dokumentów w zakresie merytorycznym, biorąc pod uwagę ustawę o rachunkowości, jak również inne akty prawne, na które powołują się zapisy poszczególnych Standardów / Stanowisk.

Dokumenty będą aktualizowane na bieżąco w 2020 r.

3.5. Promowanie prac Komitetu

Komitet na bieżąco informuje o swoich pracach oraz zaprasza do publicznej dyskusji nad ogłoszonymi projektami na stronie internetowej Komitetu, SKwP oraz PIBR. Projekty publikowane są również w miesięczniku „Rachunkowość”.

4. Wydatki Komitetu w 2019 roku

Środki finansowe na pokrycie kosztów działania Komitetu zapewnia - zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 listopada 2001 r. - minister właściwy do spraw finansów publicznych.

W roku 2019 były zapewnione i wykorzystywane środki zgodnie z § 3 ust. 1 ww. rozporządzenia, przedstawione w poniższej tabeli:

<i>Rozdział</i>	<i>Paragraf</i>	<i>Tytuł</i>	<i>Przyznane środki (po zmianach) (w zł)</i>	<i>Wykorzystane środki (w zł)</i>
75095	3030	Zwrot kosztów podróży, noclegów i diet	1 000	428,23
75095	4170	Wynagrodzenia	399 500	385 900
75095	4170	Opracowanie projektów krajowych standardów rachunkowości i stanowisk; aktualizacje i recenzje krajowych standardów rachunkowości i stanowisk	11 960	11 960
75095	4300	Zakup usług pozostałych związanych z obsługą KSR, zakup usług hotelowych i przewozowych, prenumerata internetowa	7 536	4 262,26
75095	4420	Podróże służbowe zagraniczne	3 340	2 888,64
<i>Razem</i>			<i>423 336</i>	<i>405 439,13</i>

Plan finansowy Komitetu zapewnia prowadzenie bieżącej działalności, jednak wynagrodzenie wypłacane osobom spoza Komitetu, które tworzą projekty Standardów, Stanowisk oraz przygotowują ich aktualizacje jest nieadekwatne do wymaganych kwalifikacji, koniecznego wkładu pracy oraz zaangażowania tych osób. Plan finansowy nie umożliwia też większego zaangażowania się Komitetu we współpracę międzynarodową np. poprzez bardziej intensywny udział członków Komitetu w grupach roboczych EFRAG i konferencjach poświęconych standaryzacji rachunkowości. Ogranicza to zakres działalności Komitetu.

5. Plan działania Komitetu na 2020 rok

W roku 2020 Komitet będzie kontynuował prace związane z opracowaniem:

- projektów KSR: „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów”, „Wartości niematerialne i prawne”, „Rachunkowość jednostek w procesie restrukturyzacji, przekształceń, likwidacji i upadłości”.
- projektu dokumentu na temat inwestycji w nieruchomości i wartości niematerialne i prawne.

Komitet będzie kontynuował również prace związane z aktualizacją wydanych Standardów i Stanowisk.

Ponadto Komitet planuje rozpocząć prace nad opracowaniem dokumentów nad innymi projektami ujętymi w planie prac Komitetu w zakresie: analizy i propozycji zmian do ustawy o rachunkowości; standardów dla jednostek zajmujących się szczególnym rodzajem działalności (np. spółdzielnie mieszkaniowe, przemysł wydobywczy); sprawozdań finansowych, w szczególności w odniesieniu do uproszczeń ich zakresu; wartości godziwej w obszarze połączeń i podziałów podmiotów gospodarczych; działalności zaniechanej; płatności warunkowych.

Komitet będzie współpracował z Ministerstwem Finansów przy rozstrzyganiu kwestii problematycznych, związanych z rachunkowością, które powstają w związku z epidemią COVID-19.

Komitet planuje dalszą aktywność na arenie międzynarodowej, w tym przede wszystkim poprzez współpracę z EFRAG i udział w konferencjach międzynarodowych. Komitet będzie także na bieżąco kontynuował prace związane z analizą i opiniowaniem dokumentów opracowywanych przez organizacje międzynarodowe zajmujące się tematyką sprawozdawczości finansowej.

Zastępca Przewodniczącego
Komitetu Standardów Rachunkowości

Agnieszka Stachniak